

## BAKÁRA EMLÉKEZNEK A BARTÓKBAN

A Bartók Béla Művelődési Központban szeptember 20-án este 19 órakor a Szegedi Szalon rendezvényeként „lapozz föl engem és leszek” címmel Baka István barátai emlékeznek a költőre. A beszélgetést vezeti *Merő Béla*, részt vesznek a szekszárdi múltból *Hanák Ottó, Kékes Gábor, Lányi Péter*, valamint Szegedről *Balog József, Bombitz Attila, Darvasi László, Ilia Mibály* és *Szöke Katalin*.

## KONCERT NOVELLA – 2005/255-256.

Alapvetően több igazság létezik, s ezekből számos megfogalmazódott bennem. Például az, hogy Maszatnak és néhány lánynak szó nélkül aláírnám az indexét, ha testnevelő tanár lennék. Mert igazán figyelemreméltó fizikai teljesítmény, amit ezek a csajok nyújtanak esténként a JATE Klubban. Aztán az, hogy akkor fog kiesni kezemből az írószerszám, ha abbahagyom a csavargást. És Blazsenij azt írta blogjában, hogy akik élnek, délnek mennek. Na ez is nagy igazság, Szegedtől északabbra és nyugatabbra csak muszájból megyek. És ha egyszer megszűnnek a határok, és visszakapom az én Balkánomat, akkor talán még muszájból sem. Nyáron Pulán találkoztam a Besh o Drom néhány tagjával. Úgy, ahogyan kell, sok apró gyerek, kendőkben, pucéron, maszatosan. Mert az élet erről szól, a higiénia csak kitalált rendszer, és a zene mindenki számára kényelmesen hordható öltözet. Hajnal van, koncert után. Két-három óra múlva indulnom kell, keletre, Romániába. Talán Brassóban is találok valami klubbot, a JATE Klubhoz hasonló, talán elhúzza nótámat valami rezesbanda. Mert ha nem, nagyon üres lesz az éjszakám.

Lecsónak jó lesz, nekünk meg jó volt a PUF koncertje a JATE Klubban. Lecsó 43. születésnapját ünnepelte, aminek mi is örültünk, csak akkor tűnt kicsit soknak ez a kor, amikor játszottak. Pörögtek ugyan, mint a bűgöcsiga, de az a tömény unalom, ami néha megcsapott a színpadról, kicsit visszavett a lelkesedéseinkből. Ennyi utolsó koncertbe még én is belefáradtam.

Besh o droM, PUF – JATE Klub  
200-250 néző

P. J., P. Zs.

## KORTÁRS NÉZŐKET VÁR A KORTÁRS BALET

Új szellemiséget hordozó épületben várja idén a mai magyar kortárs táncszínházi élet meghatározó csapata, a Szegedi Kortárs Balett a nézőket, különösen az egyetemistákat. Az idei évadtól ismét működő Kamaraszínházban és a „nagy színházban” ebben a szezonban összesen harminc előadással lép színpadra a társulat.

„Úgy érzem, hogy nem jönnek az egyetemisták, és meg vagyok sértődve. A társulat csupa huszonevesből áll, ezt a fiatalos lendületet visszük mi a munkáinkba, mégsem látok elég nagy számú egyetemistát a szegedi nézőtérre” – mondta lapunknak Juronics Tamás, a Szegedi Kortárs Balett vezetője. A koreográfus-táncos szerint a műfaj, a darabok és a fiatal is társulat is leginkább a kortársaknak szól, illetve a felújított Kamaraszínház épülete is talán közelebb áll az egyetemisták lelki világához, mint a nagyszínház klasszicista, díszes épülete.

A kisszínházi munka a társulat számára is nagy öröm, mert ebben az épületben jutott hely egy európai színvonalú és nagyságú próbateremnek, amely valódi műhelymunkára ad lehetőséget, és ez a mindennapi munkában is, és természetesen a végeredményben is nagy előrelépést jelent a balettnak.

A harminc előadás is a régi-új épület működésének köszönhető, hiszen így a Nemzeti Színház társulatainak dupla annyi terük, és így idejük van játszani, mint eddig. Juronics szerint a harminc előadás ideális mennyiség egy ekkora városban – több előadásra nem biztos, hogy lenne igény, ennyi viszont pont elfér. Ebben az évadban tizennyolc előadás lesz a kisszínházban, és tizenkettő a nagyszínházban.

A Szegedi Kortárs Balett ideai műsorpolitikája egyszerű: minél szélesebb, sokszínűbb programot összeállítani, amellyel meg lehet mutatni a társulat sokféleségét, és ami a fiatal közönséget is becsábítja a nézőtérre. A balett vezetőjének az volt a célja, hogy a repertoár-darabokat blokkokban játsszák illetve hogy minden hónapban jelen legyenek valamelyik színházban Szegeden. Ennek alapján a Szentivánéji álommal kezdik az évadot szeptember végén a Kamaraszínházban, októberben a Carmina Burana veszik újra elő, ami egy régi nagy kedvence a közönségnek. Utána a nagyszínházban Bartók-estet mutatnak be, ami a Szegedi Nemzeti Színház, a Szegedi Szimfonikus Zenekar és a Szegedi Kortárs Balett közös produkciója a Bartók-év jegyében. Az est egyik felében a Kékszakállú herceg várát mutatja be az operatársulat, mit szintén Juronics Tamás rendez, akinek ez lesz az első opera-rendezése, a második rész pedig a Tánctsvit című Bartók-mű lesz, amit a Szegedi Kortárs Balett ad elő. Ennek november 18-án lesz a bemutatója, majd tíz előadásban játsszák. Decemberben szintén egy régebbi nagy slágerdarabját veszi a balett: a Homo Ludens című komédiát tele gegekkel és humorral, amellyel megint egy másik arcát mutatja a társulat.

Az évad második felére még egy bemutatót tervez a társulat a Kamaraszínházba – az elképzelések szerint Mozart kifejezetten táncra írt zenéit próbálják egy összeszerkesztett estébe rendezni, ha lehet, élő zenével.

A Szegedi Kortárs Balett Kecskeméten is játszik huszonöt előadást, Budapesten pedig a Művészetek Palotája lett a fő játszóhelyük, és mellette a Várszínház, ami Nemzeti Tánctársulatként üzemel. A palotában a Tybalt című darab van műsoron, amit az előadás nagy méretei miatt Szegeden nem tud bemutatni a társulat: ugyanis maga a stáb körülbelül harminc táncosból áll, és a díszlet sem férne be a nagyszínházba. A Művészetek Palotájában műsoron lesz a Carmina Burana, a Csodálatos Mandarin, majd az évad második felében az Atlantisz is.

P. Zs.

# SZISZÜPHOSZ ÉS TSAI

## Chagall Odüsszeia című litográfiásorozata a Vármúzeumban

„Ezek a művek annak ellenére, hogy grafikai sokszorosító eljárással készültek, bibetetlenül izgalmasak, nagyon színesek, teljes mértékben chagalliak – mind a megformálás módjában, mind a használt motívumok, szimbólumok alkalmazásában abszolút beleillenek abba a képbe, amit az ember Marc Chagall munkáiról őriz magában” – mondta Nagy Imre, a szegedi Chagall-kiállítás rendezője.



A litográfiák hat hétig láthatók a szegedi Vármúzeumban. Fotó: Segesvári Csaba

Nem véletlen, hogy az Odüsszeia története jobbra nem a nőket ihleti meg, hanem a férfiakat. Pénélopé története, az asszonyi hűség modellje ugyan szép, de nincs az a nő, aki arra vágya, hogy húsz évig otthon üljön és szövögessen, miközben a férje a legvadabb számítógépes játékokat is überelő kalandokban vesz részt. Mentegetőzhet Odüsszeusz, hogy ő csak kötelességét teljesítette, a nagy munkában valahogy mégiscsak született egy fiacskája Kirkétől. Ez egy fiús játék – ami még Chagallt is elvarázsolta. Október 30-ig lehet a Vármúzeumban megnézni, ő hogyan látja Sziszüphoszt, Kalüpszót és a többieket. Nagy Imrével, a kiállítást rendezőjével, a Móra Ferenc Múzeum művészettörténészevel a kiállításról és Chagallról beszélgettünk.

– **Hogyan nem kerül Budapestre a kiállítás?**

– Ez a vidék szerencséje – Szegedre az Alliance Française révén jutott el a kiállítás, ugyanis az intézmény új vezetőjének a múzeumban tett bemutatkozó látogatása során merült fel egy rangos francia művészeti kiállítás ötlete Szegeden. Miután ezt az elképzelést mind a két fél komolyan támogatta, megegyeztek *Marc Chagall* nevében is, később a szegedi kiállítás részleteiben is. A francia partner mindenképpen szeretne volna a fővárosba is elvinni a tárlatot, de nem igazán talált megfelelő fogadó intézményt. Különben, ha én pesti lennék, és módom lenne rá, akkor igyekeznék minden helyszínen megnézni a kiállítást, mert minden anyag másképpen szól más-más helyen.

– **Hogyan szól majd Szegeden?**

– Az Alliance Française azt az előfeltételt szabta számunkra, hogy a szegedi vár legyen a kiállítóhely – ez jó is, és rossz is. Rossz abból a szempontból, mert jelenleg ásátás zajlik az épület mellett, ahol a hajdani szegedi vár korábbi életének a nyomait keresik a régészek. Ezért nem a megszokott módon, a városi oldalon lehet majd bemenni a kiállítóhelyre, hanem a Tisza-part felől, a tulajdonképpeni hátsó bejáraton. De a múzeum megoldja, hogy kellő emelkedettséggel lehessen bejutni a kiállításra. A nehézségekhez tartozik az is, hogy a vár eléggé kötött struktúra – az építmény egy háromhajós, dongaboltozatos téglalapírtású hely, ami egy kiállítási-

tás-rendező kezét meglehetősen megköti. Ezt még fokozza az, hogy a biztonság, a riasztórendszerre is gondolni kell. Ha az lenne a dolgom, hogy egy fehérre meszelt falú teremben helyezem el a Chagall-műveket, akkor nem fájna a fejem, hanem sorrendben felagatnám a képeket, és kész. De mivel a vár egy osztott belsőterű tér, itt valamilyen módon találni kell az anyagot, azaz nagy kihívást jelent, hogy egy megfelelő hangulatú bemutatót teremtsünk. Vannak elképzeléseim, amiket nem tudom még, mennyire sikerül megvalósítani. Izgalmasan és érdekesen szeretnénk ezt a kiállítást megrendezni. Kíváncsi vagyok, a többi helyszínen mit fognak majd kihozni ugyanebből az anyagból.

– **Melyek azok a litográfiák, amelyeket most bemutatnak?**

– Marc Chagall Odüsszeia című színes könyvismertető sorozatát mutatjuk be ebben a kiállításban, amely sorozat úgy jött létre, hogy a kiadója meghívására 1952-54-ben Chagall Görögországban élt, ahol megihlette a táj, a művészeti emlékek és az Odüsszeia témája is. Ezt 1974-75-ben dolgozta fel ebben a 43 darabos színes könyvismertető sorozatban, amely sajátos chagalli látásmóddal ábrázolja ezt a mondanót. Maga a könyv az egyik legmunkaigényesebb, legizgalmasabb grafikai sokszorosító eljárás. Ennek során a nagyméretű mészkölapokat egy ugyanolyan méretű meszkölapalappal lecsiszolják, hogy teljesen sima, repedések és mélyedések nélküli felületet hozzanak létre. Ezt zsirtalanítják, és erre a felületre lehet közvetlenül felhordani a majdani kép témáját, akár úgy, hogy tusstollal rajzol rá a művész, akár speciális litográfiai használatra készült kréták, festékek alkalmazásával. Ezeknek a zsíros anyagát felhordja a köfelületre úgy, hogy közben ő maga nem ér hozzá, mert annak is nyoma maradna a majdani képen. Ha többszínű nyomatot akar készíteni, akkor minden egyes színhez más-más lapot kell készíteni, amelyeken pontosan ki kell mérni, hogy az egyik színfelület hogyan illeszkedik a másikhoz, hogyan fedje egymást, milyen kompozíciós megoldások kerüljenek rá. Ezeket nagyon pontos illesztésekkel szokták a könyvismertető mesterek elvégezni a munka során. A most Szegeden látható negy-

venhárom darabos sorozatból két év alatt kétszáz szériát készítettek. Ebből harminc készült japán gyöngyházfényű merített papírra, ezeket szignálta és számozta meg Chagall, és ezeket osztotta el a kiadója, valamint a családja között. A Magyarországon kiállított anyag a huszonegyes sorszámot viseli, amely a Nizzai Marc Chagall Bibliai Üzenet Múzeum mellett működő Marc Chagall Baráti Kör tulajdona, akik ezt a szériát a nizzai múzeumban letétbe helyezték.

– **Egy zsidó származású orosz művész mennyire látja másként az Odüsszeia világot, mint mi?**

– Mindenképpen eltér attól a képtől, amit például, én őrzök a fejemben az Odüsszeiával kapcsolatban. Az, aki valamelyest is ismeri Marc Chagall munkásságát, és esetleg azért riadna el a kiállítás megtekintésétől, mert hogy csak grafikai láthatók itt, vagy aki attól fél, hogy az Odüsszeia témaválasztása miatt nem lesz igazán chagallós ez a kiállítás, azokat bátorítanám, hogy jöjjenek el, és nézzék meg a kiállítást. Ezek a művek annak ellenére, hogy grafikai sokszorosító eljárással készültek, hihetetlenül izgalmasak, nagyon színesek, teljes mértékben chagalliak – mind a megformálás módjában, mind a használt motívumok, szimbólumok alkalmazásában abszolút beleillenek abba a képbe, amit az ember Marc Chagall munkáiról őriz magában. Aki esetleg azért berzenkedik, mert jobbra grafikai vannak, annak figyelmebe ajánlom a három nagyméretű olajképet, amelyek megint csak hitelesen és hűen mutatja be Chagall gondolatvilágát, képi megfogalmazási módjait.

– **Valami alapján fel tudják már mérni, mekkora érdeklődésre számíthatnak?**

– Valójában nem, mert ilyen stílusú és súlyú rendezvény még nem volt Szegeden. Nincs semmifajta viszonyítási alapunk, hogy milyen lesz a látogatottság, mekkora lesz az érdeklődés, a katalógusvásárlási kedv. Mindenképpen az az álmunk, hogy ez egy nagy sikerű kiállítás legyen, de hogy milyen volumenű lesz ez a siker, azt nem tudjuk még csak vizionálni sem.

Pólos Zsófia